

Kultura ustanove kao temelj održivog razvoja

Ena Javor, univ.bacc.praesc.educ.

Ana-Marija Kesegić, univ.bacc.praesc.educ.

Kostanjevica na Krki, 31. 5. 2025

Sadržaj

01

Pedagoški
zanemareni div

02

Aktivni nositelji
održivih vrijednosti

03

Profesionalna
orijentacija

04

Organizacijska
struktura

05

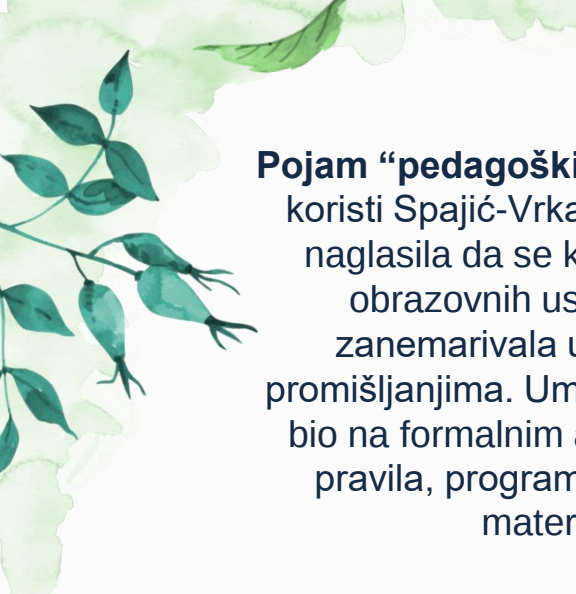
Okruženje za
učenje

06

Kvaliteta
odnosa

1 Kultura vrtiča- pedagoški zanemareni div

Pojam “pedagoški zanemareni div”

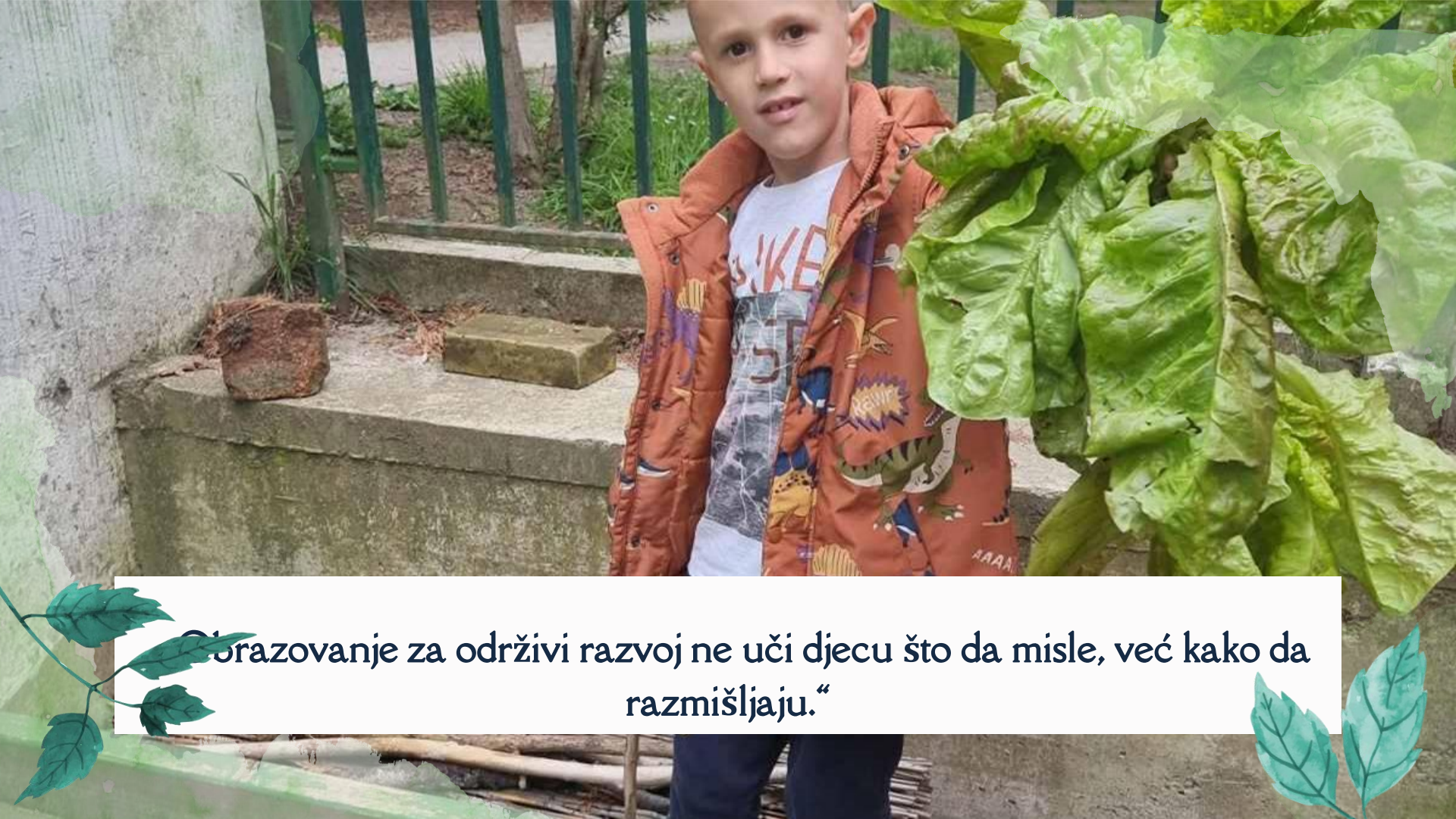
koristi Spajić-Vrkaš (2008) kako bi naglasila da se kultura odgojno-obrazovnih ustanova dugo zanemarivala u pedagoškim promišljanjima. Umjesto nje, fokus je bio na formalnim aspektima poput pravila, programa i didaktičkog materijala.

Prema Vujičić (2011), kultura vrtića je „**živi sustav**“ – kompleksna mreža odnosa, vrijednosti, struktura i procesa koji se stalno mijenjaju i uče.

Kultura nije samo „pozadina“ rada ustanove, nego **aktivna sila** koja usmjerava odnose, način upravljanja, komunikaciju i učenje – nevidljiva, ali prisutna u svakodnevnim interakcijama.

Kultura se **ne može uvesti odozgo**, već se gradi iznutra – **kroz zajedničke vrijednosti, odnose i praksu**

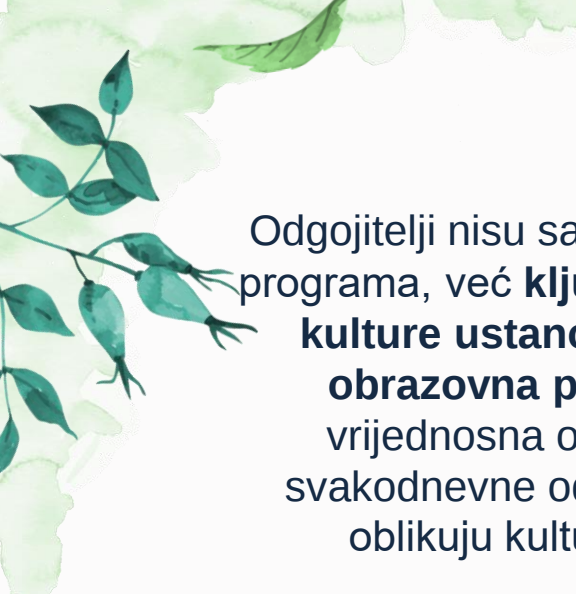

Obrazovanje za održivi razvoj ne uči djecu što da misle, već kako da razmišljaju.“

2 Aktivni nositelji održivih vrijednosti

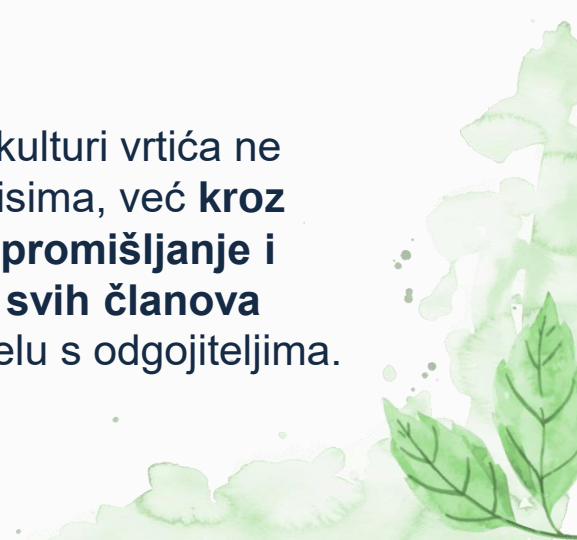

Odgojitelji nisu samo provoditelji programa, već **ključni stvaratelji kulture ustanove**. Njihova **obrazovna paradigma**, vrijednosna orijentacija i svakodnevne odluke izravno oblikuju kulturu vrtića.

Kultura vrtića se „ogleda“ u: načinu komunikacije, uređenju prostora, postupanju s djecom i svakodnevnim rutinama – a **sve to reflektira stavove i vrijednosti odgojitelja**.

Potrebno je **osnažiti ulogu odgojitelja kao aktivnih sudionika i lidera promjena** – kroz edukaciju, refleksiju i istraživački pristup radu.

Promjene u kulturi vrtića ne nastaju propisima, već **kroz zajedničko promišljanje i djelovanje svih članova kolektiva**, na čelu s odgojiteljima.

Eko odbor

Primjer takve suradnje su **eko odbori** i sastanci na kojima zajedno promišljamo o provedenim aktivnostima, evaluiramo postignuća i planiramo aktivnosti za novu pedagošku godinu. Na tim se sastancima razvijaju ideje za suradnju, predlažu zajednički projekti i njeguje se osjećaj zajedništva.

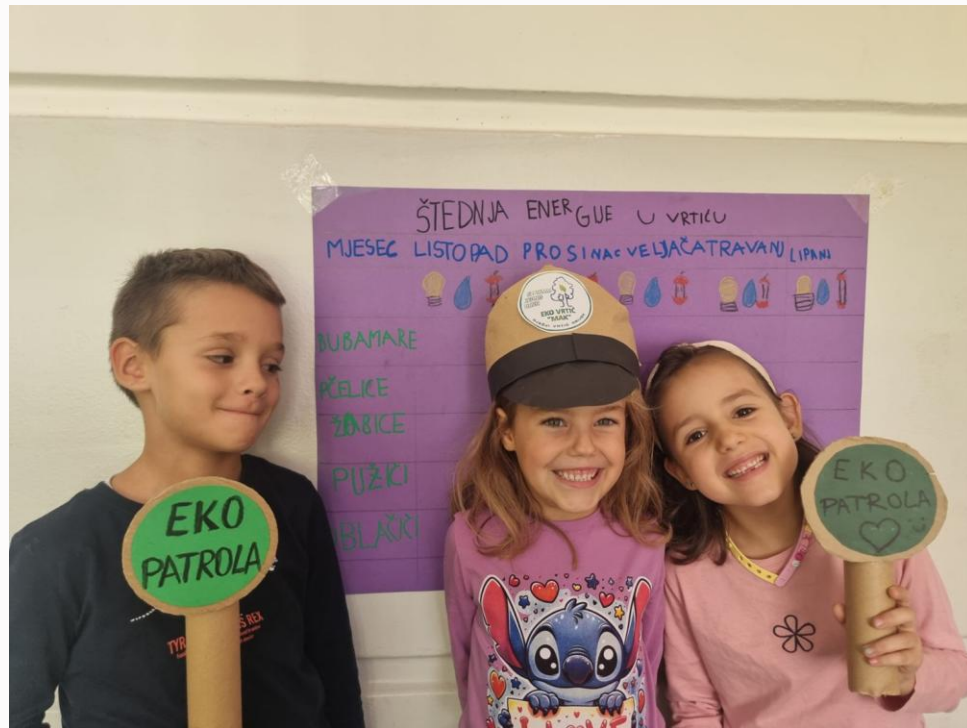
Lančane reakcije pozitivnih promjena

Vrijednosti koje odgojitelji žive i prenose djeci – poput **brige za okoliš, održivosti, solidarnosti i odgovornosti** – djeca potom prenose u svoje obitelji i širu zajednicu.

Primjeri takvih pozitivnih promjena vidljivi su kroz uključenost djece, roditelja i zajednice u aktivnostima eko patrole, kompostiranja, pokladne povorke...

Eko patrola

Djeca preuzimaju ulogu čuvara okoliša – brinu o štednji vode, električne energije, brinu o biljkama, pravilnom odvajanju otpada i održavanju komposta. Stečene vrijednosti ne ostaju samo u vrtiću – **djeca ih prenose svojim roditeljima**, postaju pokretači promjena u vlastitom domu. **Vrtić utječe na obitelj, a obitelj postaje aktivan partner u odgoju za održivost**, čime se oblikuje kultura zajedništva, odgovornosti i brige za zajedničku budućnost.

Eko poruke

Aktivno sudjelovanje u zajednici i dijeljenje poruka o očuvanju okoliša jača dječju svijest o društvenim pitanjima, uči ih kako komunicirati važne ideje i doprinosi razvoju njihovih socijalnih vještina. Ova aktivnost pomaže djeci u razumijevanju njihove uloge u društvu i potiče ih da budu svjesni svojih prava, ali i odgovornosti prema društvenom dobru.

72 sata bez kompromisa

Kroz suradnju s volonterima projekta „72 sata bez kompromisa“, zajednica se aktivno uključila u rad vrtića – volonteri su sudjelovali u čišćenju zapuštenog prostora i uklanjanju zaraslog bilja, čime su stvoreni uvjeti za uređenje eko vrtova koji danas služe kao prostor učenja i zajedničke brige za okoliš.

Eko vrtovi

Kroz rad u eko vrtovima, djeca aktivno sudjeluju u **sadnji, negovanju i brizi za bilje i povrće**, razvijajući svijest o prirodnim ciklusima i važnosti održivog načina života.

U tom procesu djeca ne uče samo o okolišu, već **vrijednosti prenose kući** – kao u primjeru kada su roditelji, potaknuti vrtićkom berbom mente, **kod kuće s djecom napravili prirodni sirup**.

Na taj se način **vrtić postavlja kao ishodište promjena**, a obitelj postaje prirodni partner u životu održivih vrijednosti.

Pokladna povorka

Kultura vrtića oblikuje se kroz svakodnevne vrijednosti koje negujemo – održivost, suradnju i zajedničko djelovanje.

Pokladna povorka, kao tradicija vrtića, povezuje djecu, roditelje i odgojitelje kroz **izradu kostima od otpadnog materijala**.

Svaka povorka nosi **poruku održivog razvoja**, a djeca šetnjom gradom **prenose te poruke građanima**, čime aktivno sudjeluju u izgradnji održive zajednice.

3

Profesionalna orijentacija

Ova dimenzija odnosi se na razinu stručnog razvoja, refleksivnosti i profesionalnog identiteta odgojitelja. Vrtići koji njeguju visoku profesionalnu orijentaciju potiču kontinuirano usavršavanje, istraživački pristup praksi i razmjenu znanja među kolegama.

Ključni pokazatelji

Kultura timskog
učenja,
Podrška koju ima
odgajatelj

Redovita stručna
usavršavanja i
edukacije,
Motivacija

Kritičko
promišljanje
prakse i
otvorenost za
nove ideje

ERASMUS+

ZAJEDNICE UČENJA

Odgojitelji nisu samo izvršitelji programa, već aktivni
sudionici u njegovu **stvaranju, analiziranju i**
unapređenju

Erasmus +

Vrtići koji potiču **kontinuirano usavršavanje, refleksiju i istraživački pristup radu**, stvaraju prostor za rast ne samo pojedinca, već i cijele zajednice.

Sudjelovanjem u **Erasmus+ programu**, naše su odgojiteljice proširile svoja znanja o održivom razvoju – kroz tečaj u Amsterdamu i job shadowing u estonskom Eko-vrtiću.

Stečena iskustva prenesena su kolektivu kroz zajednice učenja, predavanja i radionice čime se međunarodna perspektiva utkala u naš svakodnevni rad i dodatno osnažila profesionalni identitet odgojitelja kao nositelja promjena.

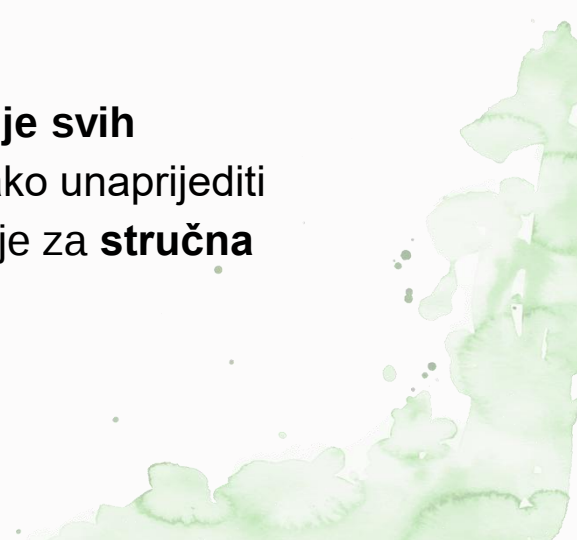

Zajednice učenja

U vrtićima koji razvijaju kulturu održivog razvoja, ključnu ulogu imaju **zajednice učenja** – prostori otvorene komunikacije, međusobnog povjerenja, zajedničkog promišljanja i refleksije o ciljevima i praksi odgojno-obrazovnog rada.

Naše zajednice učenja karakterizira **ravnopravno sudjelovanje svih članova**, sloboda iznošenja ideja i kontinuirano propitivanje kako unaprijediti kvalitetu rada s djecom. Iz tih razgovora prirodno proizlaze ideje za **stručna usavršavanja i unaprjeđenje prakse**.

Tečaj modeliranja gline- Akademija za umjetnost

4

Organizacijska struktura

Ova dimenzija opisuje način na koji je ustanova organizirana i vođena – uključujući stil upravljanja, jasnoću uloga, mogućnosti sudjelovanja u odlučivanju i načine komunikacije.

- Dječji vrtić Osijek se sastoji od 30 podcentara
- Ove pedagoške godine upisano je 3625 djece u 186 o.-o. skupina
- Trenutno je zaposleno 374 odgojitelja

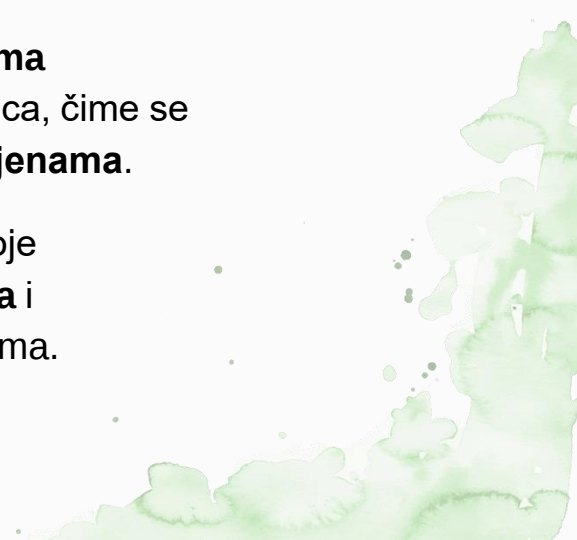

Snaga samoorganizacije

Naš primjer pokazuje da je **samoorganizacija unutar vrtića** ključan čimbenik održavanja kontinuiteta i kvalitete. Kroz **redovite zajednice učenja, timske i radne sastanke**, odgojitelji imaju prostor za razmjenu ideja, refleksiju prakse i usuglašavanje pedagoških pristupa.

Posebna vrijednost našeg organizacijskog modela je **podjela rada prema kompetencijama odgojitelja** – prepoznaju se interesi i snage pojedinaca, čime se potiče **autonomija, profesionalni rast i osjećaj vlasništva nad promjenama**.

Ovakva praksa u skladu je sa suvremenim pedagoškim smjernicama koje naglašavaju važnost **distribuiranog vodstva, profesionalnog dijaloga i kontekstualizirane podrške**, posebno u velikim i kompleksnim sustavima.

Ključni pokazatelji

Participativno
vodstvo,
Stilovi upravljanja

Redovita i
otvorena
komunikacija

Jasno definirane
uloge,
Odnosi unutar
ustanove

Sastanci erasmus tima

Uprava koja uključuje odgojitelje u donošenje odluka
gradi povjerenje, jača osjećaj pripadnosti i doprinosi
stabilnoj i transparentnoj kulturi.

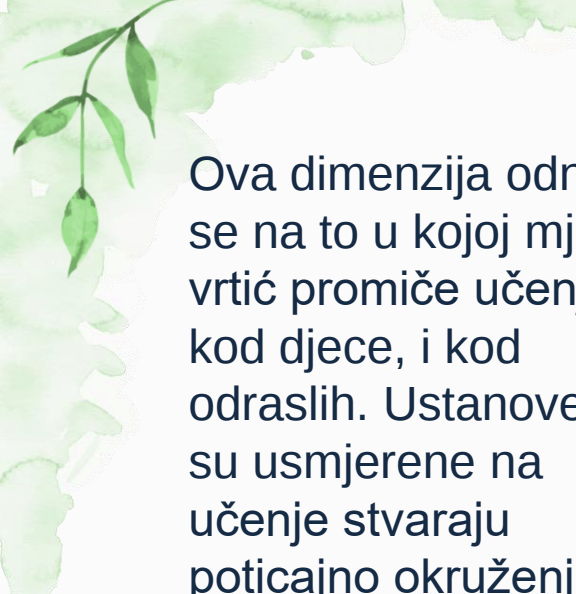

Kreiranje godišnjeg plana i programa

5

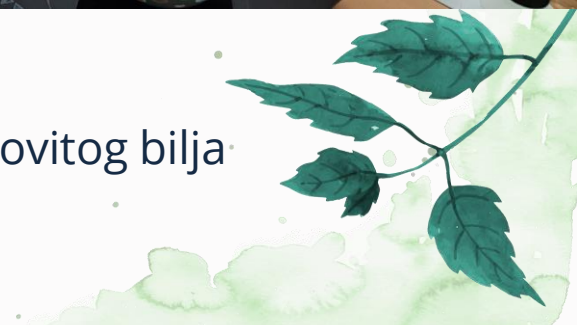
Okruženje
za učenje

Ova dimenzija odnosi se na to u kojoj mjeri vrtić promiče učenje – i kod djece, i kod odraslih. Ustanove koje su usmjerene na učenje stvaraju poticajno okruženje za istraživanje, eksperimentiranje, refleksiju i osobni razvoj.

Edukacija o primjeni ljekovitog bilja

Ključni pokazatelji

Kreiranje
poticajnog
okruženja

Poticanje dječje
znatiželje i
istraživačkog
duha

Prostor i vrijeme
prilagođeni
učenju kroz igru

Vanjski prostor

ICT

Takve ustanove ne boje se promjena i pogrešaka – uče iz svakodnevnih situacija i aktivno traže načine za unapređenje pedagoške prakse.

Vanjski prostor

U našem vrtiću, vanjski prostor nekoć je bio derutan, s išaranim zidovima i neiskorištenim potencijalom. Prepoznali smo važnost estetski ugodnog i funkcionalnog okruženja za poticanje učenja i razvoja djece. U suradnji s Udrugom Mjesta kreativnog pogleda, prostor je preuređen i osmišljen kao edukativni, vizualno poticajan i didaktički bogat ambijent.

Estetski oblikovan prostor ne samo da pruža funkcionalnost, već i stvara emocionalno ugodno ozračje koje potiče osjećaj sigurnosti, pripadnosti i motivacije za učenje. Djeca se u takvom okruženju osjećaju opušteno i inspirirano, što pozitivno utječe na njihovu kreativnost i angažman.

ICT

Sudjelovanjem u Erasmus+ projektu *Let's Go Green*, članovi našeg tima upoznali su se s potencijalom **informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT)** u kontekstu održivog i istraživačkog učenja. Projekt nam je omogućio dublje razumijevanje načina na koje digitalni alati mogu poticati **aktivnost, suradnju i znatiželju djece**.

Ravnateljica je prepoznala iskazani interes i profesionalni razvoj odgojitelja, te pružila podršku kroz **nabavu robota i digitalnog mikroskopa**, čime su se stvorili uvjeti za **daljnje istraživanje i učenje putem tehnologije** u svakodnevnom radu s djecom.

Na taj način ICT je postao **suvremeni pedagoški alat**, integriran u dječje aktivnosti s ciljem poticanja kreativnosti, logičkog razmišljanja i razvoja digitalne pismenosti od najranije dobi.

6

Kvaliteta
odnosa

Kultura vrtića snažno se očituje kroz međuljudske odnose – među djelatnicima, između djece i odraslih te u suradnji s roditeljima. Pozitivna kultura temelji se na međusobnom uvažavanju, povjerenju i suradnji.

Ključni pokazatelji

Fokus na dijete-
osjetljivost na
potrebe djece

Partnerstvo s
roditeljima

Suradnja s
lokalnom
zajednicom i
vanjskim
suradnicima

Suradnja s roditeljima

Kultura vrtića usmjerena na održivi razvoj temelji se na **partnerskom odnosu s roditeljima**, koji nisu promatrači, već **aktivni sudionici** odgojno-obrazovnog procesa. Kroz zajedničke radionice, eko aktivnosti, razmjenu ideja i projekte, negujemo **vrijednosti koje djeca uče u vrtiću i prenose u svoje domove**.

Takva suradnja stvara **povezanu zajednicu** koja zajedno djeluje u korist djece i okoliša – čineći održivi razvoj načinom svakodnevnog življenja.

Suradnja s lokalnom zajednicom

UNIKOM- eco city
waste

FAKULTETI

Kada su odnosi kvalitetni, članovi ustanove
osjećaju sigurnost, slobodu izražavanja i
veću motivaciju za zajednički rad i razvoj.

Fakulteti- vanjski suradnici

Vježbaonica iz kolegija Integrirani predškolski kurikulum 1

Hvala na pažnji!

QR KOD

